

Аналіз стану водних об'єктів та забезпеченості водними ресурсами в басейнах річок Сіверський Донець, Дніпро і Приазов'я у березні 2018 р.

За даними Харківського регіонального центру з гідрометеорології березень на території басейну р.Сіверський Донець був холоднішим за середні багаторічні показники на 2 – 3,5 °, в басейні річок Приазов'я - близьким до норми, з достатньою кількістю опадів. Вони спостерігались у вигляді снігу, мокрого снігу та дощу, розподілялись нерівномірно, як у часі, так і по території. Сума опадів у басейні р.Сіверський Донець коливалась у межах 70 – 120 мм (220 – 375 % місячної норми), в басейні річок Приазов'я становила 50 – 70 мм (150 – 210% норми).

Гідрологічні умови. Внаслідок суттєвого підвищення денних температур повітря 27 березня та випадіння опадів у вигляді дощу, на річках басейну р. Сіверський Донець у Харківській та Луганській областях з 28 березня почалось формування весняного водопілля. Його початок проходив в умовах від'ємних нічних температур повітря та дефіциту опадів, що обумовило повільність його формування. Підйоми за добу були незначними 1–10 см, лише на окремих річках до 45 см. На водоймах почалось руйнування льодоставу, а річки поступово очистились від льоду. Підйоми рівнів води на поточний день над передпаводковими на р.Сіверський Донець та його притоках у Харківській області становили 0,1 – 0,9 м, у Луганській області 0,5 – 1,05 м.

Поточні рівні води досягли позначок виходу води на понижені ділянки заплави річок: Сіверський Донець (у районі м. Зміїва та м.Ізюма), Уди (біля смт Безлюдівка), Лопань, Оскіл, Казенний Торець (Харківська область), Айдар - с.Новоселівка, Євсуг та Деркул (Луганська область).
Зафіксовано вихід води на заплави річок: Уди біля смт. Пересічне, Мерла – Богодухів (Харківська область), Айдар - с.Новоселівка, Євсуг та Деркул (Луганська область).

На притоках р.Сіверський Донець у Донецькій області протягом березня відповідно до погодних умов та внаслідок водогосподарчої діяльності спостерігались коливання рівнів води з різною інтенсивністю з тенденцією загального росту на кінець місяця, він становив 0,4 – 1,40 м.

На річках Приазов'я протягом березня спостерігались коливання рівнів води від -15 см до 25 см.

На 31 березня товщина льоду на Печенізькому водосховище становила 35 – 50 см, на Червонооскільському до 12 см, але поступово починаються процеси скресання.

Водність річок у березні становила (від середньомісячної норми):

- р. Сіверський Донець та більшості його приток, р.Оскола 40 - 70% норми, за винятком р.Сух.Торець - г/п Черкаське (24% норми), р.Айдар біля с.Новоселівка (18% норми).
- малих річок Харківської області коливалась від 15% до 40% місячної норми, за винятком р.Уди біля смт Безлюдівка (50% норми).
- Приазов'ї середні за місяць витрати коливались у межах 35 – 40 % норми.

Об'єм стоку та витрати по основних водпостах р. Сіверський Донець у березні 2018 року

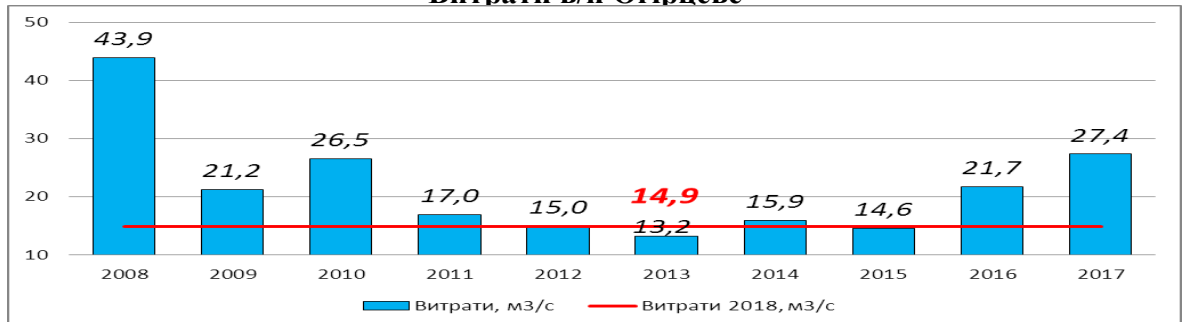
Харківська область:

р. Сіверський Донець

- в/п Огірцеве (кордон РФ та Харківської області, 944 км) - об'єм притоку склав 40,0 млн.м³ середніми витратами 14,9/с, з них 27,2 млн.м³ об'єм скиду з вище розташованого Белгородського водосховища (Російська Федерація), що склало 68 % від загального притоку. Протягом місяця витрати коливались від 12,3 до 21м³/с.

За останні 11 років водність, наближена по водності до 2015 з об'ємом стоку 39 млн.м³ з середніми витратами 14,6 м³/с.

Витрати в/п Огірцеве

-в/п Печеніги (941 км) - об'єм притоку склав 45,2 млн.м³ (38% місячної норми) з середніми витратами 16,9 м³/с. Протягом місяця витрати коливались від 13,6 до 27,5 м³/с.

За останні 11 років водність, наближена по водності до 2012 та 2015 з об'ємом стоку 44,6млн.м³ з середніми витратами 16,7 м³/с та 44,3млн.м³ з середніми витратами 16,5 м³/с відповідно.

Витрати в/п Печеніги

- **гребля Печенізького водосховища (874 км)** - Об'єм скиду склав 77,8 млн.м³, з 02 по 04.03.2018 КП «Харківводоканал» поступово збільшено скид з Печенізького водосховища з 15 до 30 м³/с.

Забір на м. Харків (КВ "ДОНЕЦЬ" ОП КП "Харківводоканал", смт. Кочеток забір з р. Сіверський Донець) склав 13,083 млн.м³, (середньодобові витрати – 4,88 м³/с).

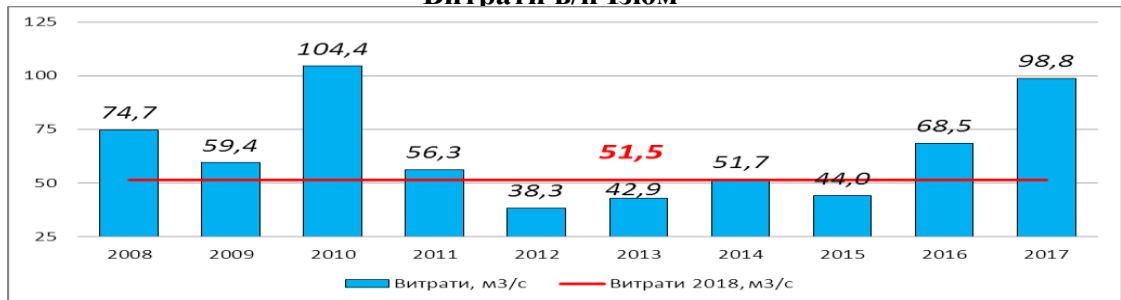
Скиди з Печенізького водосховища

- **в/п Ізюм (602 км)** - Об'єм стоку склав 137,8 млн.м³ (52% місячної норми) з середніми витратами 51,5м³/с. Протягом місяця витрати коливались від 42 до 62 м³/с.

За останні 11 років водність, наближена по водності до 2014 з об'ємом стоку 138,6 млн.м³ з середніми витратами 51,7 м³/с.

Витрати в/п Ізюм

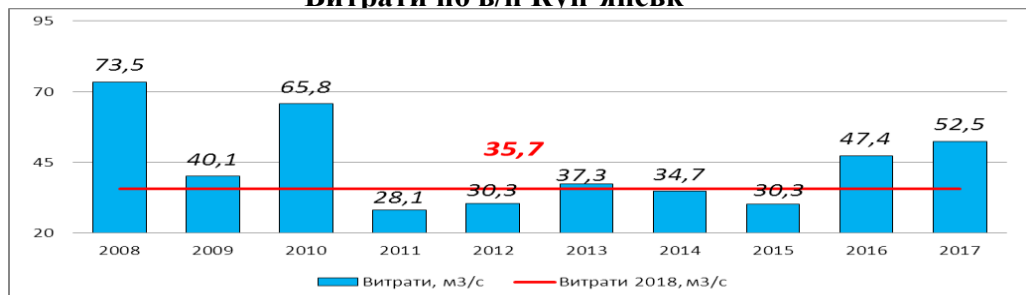
р. Оскіл (580 км)

- **в/п Куп'янськ (121 км)** - Об'єм притоку склав 95,6млн.м³ (43% місячної норми), з нього об'єм скиду з Старооскільського водосховища (Російська Федерація) склав 22,6млн.м³ або 23%.

Середні витрати 35,9 м³/с, коливались протягом місяця від 27,3 до 57 м³/с.

За останні 11 років водність, наближена по водності до 2014 з об'ємом стоку 92,9 млн.м³ з середніми витратами 34,7 м³/с.

Витрати по в/п Куп'янськ

- **гребля Червонооскільського водосховища (12 км)** - об'єм скиду склав 90,8 млн. м³, скид здійснювався середніми витратами 33,9 м³/с.

За даними КП «Компанія «Вода Донбасу», у зв'язку з проведенням пусконаладжувальних робіт Червонооскільської ГЕС, 12,19-26.03.2018 було зменшено скид з водосховища на 17 м³/с (з 39 до 22 м³/с).

Враховуючи гідрометеорологічні умови та з метою створеної вільної ємності для прийому тало-дошових вод, 27-29.03.2018 поступово збільшено скид з Червонооскільського водосховища на 20 м³/с (з 22 до 42 м³/с).

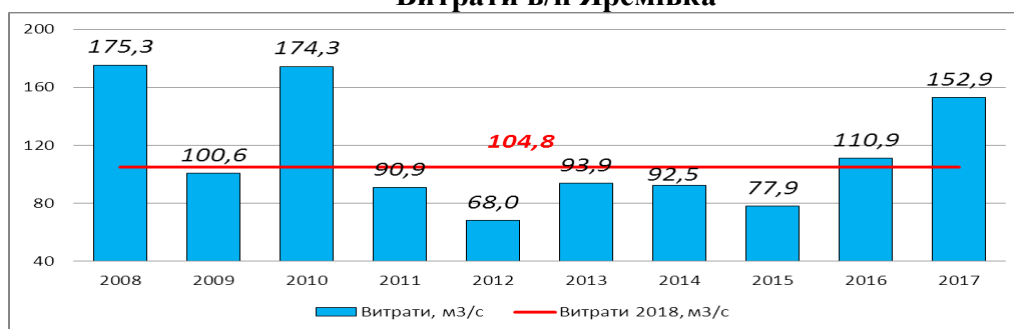
За місяць в канал Сіверський-Донець Донбас забрано 37,9 млн. м³ вод середніми витратами 14,2 м³/с, решта – 52,9 млн.м³ для потреб Луганської області.

Скиди з Червонооскільського водосховища

- в/п Яремівка (кордон Харківської та Донецької областей, 573 км) - об'єм стоку склав 280,8 млн.м³ середніми витратами 104,8 м³/с, з яких скиди з Червонооскільського водосховища склали 32% (90,8 млн.м³). Протягом місяця витрати коливались від 83 до 145 м³/с.

Витрати в/п Яремівка

Донецька область:

р. Сіверський Донець

- в/п Райгородська гребля (522 км) – об'єм скидів на нижче розташовану ділянку для підтримання водності в Донецькій і Луганській областях (після забору в канал Сіверський Донець – Донбас в об'ємі 37,9 млн.м³, середніми витратами 14,2 м³/с) склав 224,4 млн.м³ середніми витратами – 83,8 м³/с при екологічних 22м³/с. Протягом місяця витрати коливались від 66,8 до 121,1 м³/с.

Витрати в/п Райгородська гребля

- в/п Райстародубівка (кордон Донецької і Луганської областей, 510 км) - об'єм стоку склав 256,0 млн.м³ середніми витратами 95,6 м³/с за рахунок скидів через Райгородську греблю та стоку р. Казенний Торець. Протягом місяця витрати коливались від 70,8 до 146 м³/с.

Витрати в/п Райстародубівка

р. Казенний Торець (518 км)

- в/п Слов'янськ (21км) - об'єм стоку склав 42,0 млн.м³ середніми витратами 15,7 м³/с. Протягом місяця витрати коливались від 8,41м³/с до 30,7м³/с.

За останні 11 років водність, наближена по водності до 2008,2009 з об'ємом стоку 42,0 млн.м³ з середніми витратами 15,3 м³/с.

Витрати в/п Слов'янськ

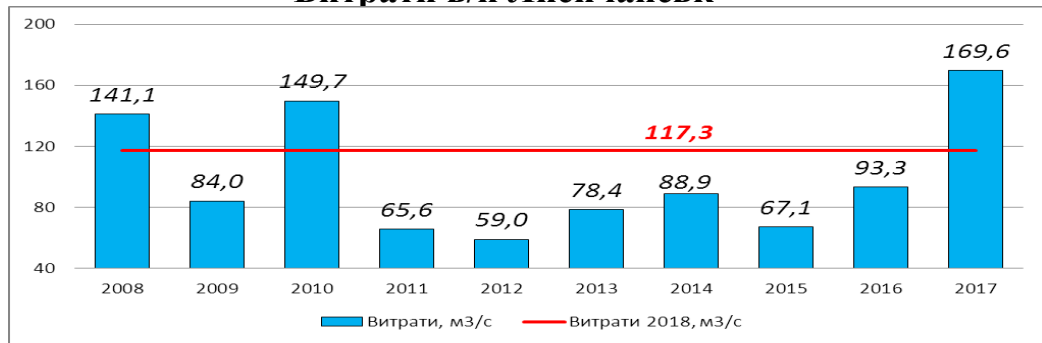

Луганська область:

р. Сіверський Донець

- в/п Лисичанськ (430 км) - об'єм стоку склав 314,2 млн.м³ середніми витратами 117,3 м³/с. Протягом місяця витрати коливались від 66 до 180 м³/с.

Витрати в/п Лисичанськ

Використання водосховищ комплексного призначення басейну Сіверського Дінця, річок Приазов'я та Дніпра за березень 2018 р.

Аналіз роботи водосховищ проведено по 8 основних водосховищах, в яких акумулюється основний ресурс в басейнах річок Сіверського Дінця, Приазов'я та Дніпра для забезпечення потреб населення та галузей економіки регіону, а також такі, що знаходяться в каскадах та є транскордонними.

У зв'язку зі змінами підконтрольних територій в Донецькій і Луганській областях з ІІ півріччя 2014 року встановлення режимів роботи водосховищ в зоні діяльності басейнового управління забезпечується по 28 водосховища, загальним об'ємом – 1724,7,1 млн.м³ (91%), з яких 16 водосховищ в Харківській області загальним об'ємом – 1353,4млн.м³ (90%), 12 водосховищ в Донецькій області загальним об'ємом – 437,7 млн.м³ (74%).

Харківська область:

По басейну р. Сіверський Донець :

Печенізьке водосховище (питне водопостачання, риборозведення, зрошення та рекреація) – НПР- 383 млн.м³ (р. Сіверський Донець, 874 км):

Наповнення водосховища на кінець березня склало – 336млн.м³ (87,7% від НПР).

Об'єм притоку склав 45,2 млн.м³. Об'єм скиду склав 77,8 млн.м³. Скид –30,0 м³/с, за місяць збільшився на 15 м³/с. З урахуванням прогнозних даних Харківського регіонального центру по гідрометеорології та метеоумов, які склалися в регіоні, 02-04.03.2018 КП «Харківводоканал» поступово збільшено скид з Печенізького водосховища з 15 до 30 м³/с.

Забір на м. Харків (КВ "ДОНЕЦЬ" ОП КП "Харківводоканал", смт. Кочеток забір з р. Сіверський Донець) склав 13,083 млн.м³, (середньодобові витрати – 4,88 м³/с).

За березень об'єм наповнення водосховища зменшився на 24 млн.м³.

Червонооскільське водосховище (питне водопостачання, риборозведення, зрошення та рекреація) – НПР- 435,1 млн.м³ (р. Оскол, 12 км):

Наповнення водосховища на кінець березня склало 392,8 млн.м³ (90,3% від НПР). Об'єм притоку склав 95,6 млн.м³, об'єм скиду склав 90,8 млн.м³, За даними КП «Компанія «Вода

Донбасу», у зв'язку з проведенням пусконаладжувальних робіт Червонооскільської ГЕС, 12,19-26.03.2018 було зменшено скид з водосховища на 17 м³/с (з 39 до 22 м³/с).

Враховуючи гідрометеорологічні умови та з метою створеної вільної ємності для прийому тало-дошових вод, 27-29.03.2018 поступово збільшено скид з Червонооскільського водосховища на 20 м³/с (з 22 до 42 м³/с).

Об'єм забору в канал Сіверський Донець Донбас склав 37,9 млн.м³ (середніми витратами 14,2м³/с).

За березень об'єм наповнення водосховища збільшився на 15,6 млн.м³.

Краснопавлівське водосховище (питне водопостачання, зрошення) – НПП – 410 млн.м³.

Наповнення – 150,042 млн. м³, за місяць об'єм наповнення збільшився на 1,6 млн. м³. За місяць забрано води на м. Харків 4,37 млн. м³ (середньодобові витрати – 1,63 м³/с).

По басейну Сіверський Донець

Донецька область:

Вуглегірське водосховище (технічне водопостачання) – НПП-162млн.м³ (р.Лугань, 182км):

На кінець березня об'єм водосховища склав 147,2 млн.м³ 90,8 % при скиді в нижній б'єф 0,05 м³/с. Скиди впродовж місяця здійснювались без змін на рівні екологічних з метою сталого водопостачання водокористувачів.

Об'єм скиду (водовіддача водосховища) склав – 0,13 млн.м³.

Роком аналогом по об'єму наповнення за останні 10 років є 2010 рік з об'ємом 147,8 млн.м³ (91,2 %).

За березень об'єм наповнення водосховища збільшився на 2,2 млн.м³

Миронівське водосховище (технічне водопостачання) – НПП-20,5млн.м³ (р.Лугань, 172км):

На кінець березня об'єм водосховища склав 19,1 млн.м³ – 93,3% при скиді в нижній б'єф 0,06 м³/с. Скиди впродовж місяця здійснювались від 0,06 до 1 м³/с в залежності від фактичного притоку для підтримання створеної вільної ємності з метою безаварійного пропуску весняної повені без змін на рівні екологічних з метою сталого водопостачання водокористувачів.

Об'єм скиду (водовіддача водосховища) склав – 0,8млн.м³.

Роком аналогом по об'єму наповнення за останні 8 років є 2015 рік з об'ємом 18,4 млн.м³ (90,0%).

За березень об'єм наповнення водосховища збільшився на 2,6 млн.м³.

По басейну річок Приазов'я:

КП „Компанія „Вода Донбасу“:

Павлопільське водосховище (технічне водопостачання, зрошення, риборозведення) – НПП – 64,2 млн.м³ (р. Кальміус, 45 км):

На кінець березня об'єм водосховища склав 57,7 млн.м³ – 89,8% при скиді в нижній б'єф 11,5м³/с. Скиди здійснювались середніми витратами від 6 до 11,5 м³/с в залежності від фактичного притоку. Об'єм скиду (водовіддача водосховища) склав – 19,8 млн.м³.

За березень об'єм наповнення водосховища збільшився на 2 млн.м³.

Старо-Кримське водосховище (питне водопостачання, зрошення) – НПП-41,00 млн.м³, (р.Кальчик, 23 км):

На кінець березня об'єм водосховища склав 30,5млн.м³ – 76,2% при скиді в нижній б'єф 0,1м³/с. Скиди впродовж березня здійснювались в межах екологічних, з метою максимально можливого наповнення.

Забір води на м. Маріуполь склав 1,720 млн.м³. Об'єм скиду (водовіддача водосховища) склав – 0,3 млн.м³.

За березень об'єм водосховища збільшився на 2 млн.м³.

Басейн р. Дніпро

ВП «Курахівська ТЕС «ДТЕК «Східенерго»:

Курахівське водосховище (технічне водопостачання) – НПП – 62,5 млн.м³ (р. Вовча, 276 км):

На кінець березня об'єм водосховища склав 56,9 млн.м³ – 91%, при скиді в нижній б'єф 0,01м³/с. Протягом березня скиди здійснювались на рівні екологічних витрат з метою наповнення водосховища. Об'єм скиду (водовіддача водосховища) склав – 0,03млн.м³.

За березень об'єм наповнення водосховища збільшився на 6,9 млн.м³.

Луганська область

На підконтрольній території в зоні діяльності басейнового управління водосховищ комплексного призначення, які використовуються для забезпечення потреб населення та галузей економіки та регулюють річковий стік, відсутні.

Висновок:

Основні водосховища в межах Харківської, Донецької та Луганської областей (за наявних даних), які регулюють річковий стік в басейнах річок Сіверський Донець, Дніпро та Приазов'я, працювали у відповідності з Правилами експлуатації, рекомендаціями Міжвідомчої комісії (від 06.03.2018 року) в межах затверджених Держводагентством режимів роботи водосховищ і водогосподарських систем басейнів річок Сіверського Дінця, Дніпра та Приазов'я на весняний період 2018 років.

Протягом березня, водосховища працювали в режимі спрацювання для створення вільної ємності з метою підготовки водогосподарського комплексу для безаварійного пропуску наводкових та тало-дощових вод, враховуючи гідрометеорологічну і водогосподарську обстановку. для забезпечення водою населення і галузей економіки з урахуванням екологічних вимог, інтересів усіх водокористувачів

По основним руслорегулюючим водосховищам:

- скиди з Печенізького водосховища КП «Харківводоканал» за погодженням з Сіверсько-Донецьким БУВР 02-04.03.2018 поступово збільшено скид з 15 до 30 м³/с, що дозволило забезпечити поступове спрацювання водосховища з метою створення вільної ємності для безаварійного пропуску весняного водопілля;

- скиди з Червонооскільського водосховища КП «Компанія «Вода Донбасу» за погодженням з Сіверсько-Донецьким БУВР у зв'язку з проведенням пусконаладжувальних робіт Червонооскільської ГЕС, 12,19-26.03.2018 було зменшено скид з водосховища на 17 м³/с (з 39 до 22 м³/с).

Враховуючи гідрометеорологічні умови та з метою створення вільної ємності для прийому тало-дощових вод, 27-29.03.2018 поступово збільшено скид з Червонооскільського водосховища на 20 м³/с (з 22 до 42 м³/с).

Краснонапівське водосховище, яке є наливним та є одним з головних джерел водозабезпечення населення міста Харкова та інших населених пунктів Харківської області. За рахунок сніготанення за місяць збільшилося на 1,638 млн. м³Протягом березня місяця водосховище працювало в режимі спрацювання (забрано 4,37 млн.м³)

По водосховищам комплексного призначення по басейнах:

р. Сіверський Донець складає 261,9 млн.м³ – 79,0% (аналогічний період минулого року – 88,1%).

За місяць сумарний об'єм наповнення водосховищ басейну р. Сіверського Дінця збільшився на 7,1 млн. м³.

р. Дніпро – складає 93,2 млн. м³ – 87,2% (аналогічний період минулого року –87,2%).

За місяць сумарний об'єм наповнення водосховищ басейну Дніпра збільшився на 9,2 млн.м³.

річки Приазов'я – складає 90,9 млн. м³ – 83,0% (аналогічний період минулого року – 93,9 %).

За місяць сумарний об'єм наповнення водосховищ басейну річок Приазов'я збільшився на 4.4 млн.м³.

Стан водозабезпеченості в районі поверхневих водозаборів

З метою забезпечення своєчасного і дієвого контролю за розвитком водогосподарської ситуації на водних об'єктах в місцях розташування основних поверхневих питних та технічних водозаборів, можливості оцінки умов для їх сталої роботи у маловодні періоди року виділено 28 найбільш великих водозаборів, які потребують особливої уваги, як за значним обсягом води, так і з необхідності підтримання достатніх рівнів води для їх роботи, в т. ч. по басейнах:

р.Сіверський Донець - 18 водозаборів, з них на підпорі (розташовані в водосховищах) – 7;
річок Приазов'я – 9 водозаборів на підпорі
р. Дніпро – 1 водозабір на підпорі.

Впродовж березня на річках басейнів р. Сіверський Донець та Приазов'я в наслідок нестійких погодних умов спостерігались коливання рівнів води з тенденцією к збільшенню. Мінімальний рівень по основним русловим водозаборам спостерігався по водозабору Зміївської ТЕС на рівні 0,45 м вище мінімальної відмітки сталої його роботи.

По водозаборам, які знаходяться на водосховищах (в т. ч. питні), відмітки рівнів води були вищими за мінімальні відмітки їх сталої роботи. Мінімальний рівень спостерігався по водозабору Курахівської ТЕС на Курахівському водосховищі та складав 0,89 м (впродовж місяця збільшився на 0,49 м) вище мінімальної відмітки водозабору.